

Kohtuasi T-314/01

Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Konkurents — Kartellikokkulepped — Naatriumglükonaat — EÜ artikkel 81 —
Trahv — Õigusvõimeta seltsingu toime pandud rikkumise süükspanemine
emaettevõtjale — Määruse nr 17 artikli 15 lõige 2 — Kaitseõigus — Õigustavad
dokumendid — Proportsionaalsuse põhimõte — Põhjendamiskohustus

Esimese Astme Kohtu otsus (kolmas koda), 27. september 2006 II - 3089

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Konkurents — Haldusmenetlus — Kaitseõiguse tagamine*
(EÜ artikli 81 lõige 1; nõukogu määrus nr 17, artikli 19 lõige 1)

2. *Konkurents — Haldusmenetlus — Kaitseõiguse tagamine*
(Nõukogu määrus nr 17)
3. *Konkurents — Haldusmenetlus — Toimikuga tutvumise õigus*
(Nõukogu määrus nr 17)
4. *Konkurents — Ühenduse õigus — Ettevõtja poolt toime pandud rikkumine — Teisele ettevõtjale süüks arvamine, arvestades neid ühendavaid majanduslikke ja õiguslikke sidemeid*
(EÜ artikli 81 lõige 1)

1. Kaitseõigusest kinnipidamine on ühenduse õiguse üks põhiprintsiipi ja seda tuleb järgida kõigis olukordades, eriti menetlustes, milles võidakse määrata karistus, isegi kui tegemist on haldusmenetlusega. See põhimõte nõuab, et ettevõtjatele ja asjassepuutuvatele ettevõtjate ühendustele antakse haldusmenetluses võimalus esitada oma seisukoht toimunu ja faktide asjakohasuse kohta ning komisjoni esitatud väidete ja väidetavate asjaolude kohta.

sele lisatud dokument käsitletav erinevate rikkumises osalenud isikute vastu esitatud tõendina.

See põhimõte kohaldub ka olukorras, kus komisjon tugineb vastuväiteteatise vastuse teatud lõigule selleks, et süüdistada ettevõtjat rikkumise toimepanemises.

Kui EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamise menetluses rikkumise tuvastamiseks tugineb komisjon teatud vastuväiteteatise vastuse lõigule või vastusele lisatud dokumendile, siis peab teistele selle menetluse osalistele olema antud võimalus selle tõendi kohta oma seisukoht esitada. Sellisel juhul on asjakohane vastuväiteteatise vastuse lõik või vastu-

Asjassepuutuval ettevõtjal on kohustus tõendada, et tulemus, millele komisjon oma otsuses jõudis, oleks olnud erinev, kui dokument, millele komisjon ettevõt-

jale rikkumist süüks pannes tugines, oleks tulnud tõendina arvestamata jätta.

(vt punktid 49–52)

2. Võistlevas menetluses, mida reguleerivad EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamise eeskirjad, ei saa ainult komisjon otsustada, millised on konkurentsieeskirjade rikkumise menetlusse kaasatud ettevõtjate kaitseks vajalikud dokumendid. Arvestades eriti protsessuaalse võrdsuse üldpõhimõtet, ei saa lubada seda, et komisjon saab ise otsustada, kas teatud dokumenti hageja vastu kasutada või ei, kui hagejal ei olnud sellele juurdepääsu ja ta ei saanud seega otsustada, kas dokumenti enda kaitseks kasutada.

(vt punkt 66)

3. Kui selgub, et komisjon ei ole ühenduse konkurentsieeskirjade rikkumist puudutava haldusmenetluse käigus esitanud puudutatud ettevõtjale dokumente, mis oleksid võinud sisaldada õigustavaid andmeid, saab kaitseõiguse rikkumisega tegu olla vaid juhul, kui tuvastatakse, et

haldusmenetlus oleks võinud lõppeda tehtust erineva otsusega, kui ettevõtjal oleks olnud selle menetluse käigus juurdepääs asjakohastele dokumentidele. Kui nimetatud dokumendid asuvad komisjoni uurimistoimikus, ei sõltu kaitseõiguse rikkumine asjassepuutuva ettevõtja käitumisest haldusmenetluses. Samas juhul, kui õigustavad dokumendid ei asu komisjoni uurimistoimikus, saab kaitseõiguse rikkumisega tegu olla vaid juhul, kui nimetatud ettevõtja on haldusmenetluse käigus esitanud komisjonile sõnaselge taotluse juurdepääsuks nendele dokumentidele; kui ta seda teinud ei ole, ei ole tal ka õigust sellele argumendile tugineda lõpliku otsuse peale esitatavas tühistamishagis.

(vt punkt 67)

4. Ettevõtja konkurentsivastast käitumist võib teisele ettevõtjale süüks arvata, kui esimene ettevõtja ei otsustanud oma käitumise üle turul iseseisvalt, vaid kohaldas sisuliselt selle teise ettevõtja ettekirjutusi, arvestades eelkõige neid ühendavaid majanduslikke ja juriidilisi seoseid.

Komisjon ei saa piirduda konstateerimise, et ettevõtja „võis” teisele ettevõtjale otsustavat mõju avaldada, ilma et ta peaks kontrollima, kas tegelikult sellist mõju ikka avaldati. Vastupidi, üldreeglina lasub komisjonil kohustus faktiliste asjaolude kogumi alusel tõendada otsustava mõju olemasolu ja eriti seda, et üks ettevõtja saab teist ettevõtjat juhtida.

Kui emaettevõtjale kuulub rikkumise toime pannud tütarettevõtjas 100% osalus, võib eeldada — kui ei tõendata vastupidist —, et emaettevõtja mõjutab

otsustavalt oma tütarettevõtja tegevust. Seega lasub emaettevõtjal kohustus see eeldus ümber lükata, esitades tütarettevõtja sõltumatust tõendavaid asjaolusid.

Sama kehtib juhul, kui kahele äriühingule kuulub mõlemale 50% osalus ettevõtjas, keda nad juhivad ühiselt ja tihedas pidevas koostöös.

(vt punktid 135, 136 ja 138)